

JAK ZAHRADNÁK OMYLEM K POMNÁKU PÁŘIA EL

Pondělí, 01. úně 2018

Narodila jsem se a

vyrostla na pražských Královských Vinohradech a od nās to bylo jenom kousek na Karlůk do tamějšeho parku. Na tās straně, kde je Faustův dům, se skrývá podivná pomnák, tehdy zarostlá v kámově. Někak fousatá dědek, v jedně ruce knihu, ve druhé řouel, pámiklopaně kloboukem a v jeho nohách se ostratě kráě nahatě kluk s řjavlě, na hlavě koupacě-ěepici. Někak Benedikt Roetzl...

Nic mně to neám-kalo, nic to neám-kalo ani jeho

souasně-kám, co seděli tehdy na pražské radnici a psali do novin. Mne omlouval věk, je věbec nic. Někji politici ani novináři se za někjak to stoletě- věbec nezměnil, je to poám d stejně.

Bylo to někjak takhle, po roce 1880, kdy se

usnesli pá-rodopiscově-ěitě-ěe by bylo zřhodno uctě-t pamětku někoho věznamněho a ře tě-m někkěm věznamněm by mohl bět biolog Jan Svatopluk Presl. Tak kdy ře uctě-t, tak uctě-t. Ale jak? Pomně-kem páece. Věborně!

Leě hned na zaějtku se objevil zřdrhel. Ne ře

by nebyl pá-skovec, byl, ani sochaě neschězel, ba majzlě-k mu nechybě! " ten zřdrhel byl zcela jiněho druhu. V tās době měl bět postaven ěplně jině pomně-k ěplně jiněmu věznamněmu ěechovi, vynělezci lodně-ho řroubu Josefu Resselovi.

Leě zjistilo se, ře Josef Ressel měl dosud ve

Vě-dni potomky, kteě- tam řijě- dost chudobně, a ře by tudě- ře bylo mouděmejě- peně-ze urěeně na pomně-k dět jim. Mezitě-m bylo vybrějno mě-sto pro pomně-k Janu Svatopluku Preslovi. Na Karlově němstě-, nedaleko botanické zahrady. Jenom ře v tās době u ře byl zhotoven z pá-spěvkě naějich i zahraniě-něch zahradně-kě pomně-k jstěmu Benediktu Roetzlovi.

Jakěm ěnem proslavil onen Roetzl ěeskě něrod?

Ěeasopis Zlatě Praha o něm napsal: "Byl to skromně

muě, kterě kdesi v Americe nalezl orchideje a uvedl je do obchodu." Kdy ře sochaě Zoula dokoněil jeho pá-skovcovou sochu, zaěalo se pro ni hledat mě-sto.

(Bronzově sousoě- muě, kterěho strěě- mladě indiějn s maěetou. Plastika stojě- na vysokěm řulověm podstavci. Dě-lo Gustava Zouly za spolupřice Ěeěka Vosmě-ka. Podstavec navrhl Edvard Sochor. Pomně-k ěeskěho cestovatele a botanika, z pá-spěvkě meziněrodně-ho komitětu.)

A vtom si jakěsi moudřě hlava vzpomněla (bezpochyby to

byl rodějk z legenděrně-ho Kocourkova), ře páece takověhle mě-sto je uě ouěmedně zjětěno a schvějleno, a to v Praze na Karlově němstě-! Tam měl sice stět Presl, Jan Svatopluk, uvaěovalo se taky o Resselovi, Josefovi, jenom ře někdo se páeslechl, nebo se páepsal, zkrějtko to zvojit, a to, co bylo slibovějno Preslovi, a co bylo odepěeno Resselovi, dostal nakonec Roetzl.

(To je moěně snad jenom u nāsě- Ěeasopis Zlatě Praha)

Kdy ře mne ěas od ěasu popadne mlsně, nevě-m coby a v

lednici se v rohu krě- jenom jeden proějě bě-lě jogurt, tak se vydějm do vyhlějeněho ěeznictvě- v nedalekěch Horově-ěch. Tam mne u ře z dějly vě-těj věně ěasasněho bramborějku, skvěle ochucěho, smaěeněho na sěidle, s vykěupanou křěěkou.

Bramborák jk cĀ-tĀ-m snad uĀ¼ tehdy, kdyĀ¼ mĀ-jĀ-m horomĀ, Ā™ickĀ© rybnĀ-ky, kde jdu kolem zdi, za nĀ-Ā¼ je nenĀipadnĀ½ patrovĀ½ hnĀdĀ½ dĀm, kterĀ½ mĀj na prĀĀelĀ- pamĀtnĀ- desku s nĀipisem: ĀœZde se narodil Benedikt RoetzlĀœ, hned vedle je pamĀiteĀnĀ½ dub, pod kterĀ½m si malĀ½ Benek, (jak mu doma Ā™Ā-kali), kdysi moĀ¼nĀj hrĀjval.

Benedikt Roetzl (*1824) se v HoromĀ, Ā™icĀ-ch narodil coby nejstarĀjĀ- dĀ-tĀ do zahradnickĀ© rodiny Jeho otec zahradnĀil na panstvĀ- strahovskĀ©ho klĀjĀjtera premonstrĀjtĀ-, matĀ byl zahradnĀ-k v HoromĀ, Ā™icĀ-ch. JeĀjtĀ jako pĀtiletĀ½ se pĀ™estĀhoval s rodinou na jinĀ© premonstrĀjtskĀ© panstvĀ. PĀjtku nad OhĀ™Ā-.

Po zĀjkladnĀ-m vzdĀlĀjnĀ-, po vzoru otce a dĀdeĀka, nastoupil do uĀenĀ- v zahradĀjch hrabĀte F. A. Thuna v DĀĀĀ-nĀ. Po vyuĀenĀ- v roce 1840 pracoval v nĀkolika zahradĀjch nejen v ĀœechĀjch, ale i po celĀ© EvropĀ a to aĀ¼ do roku 1846, kdy byl pĀ™ijjat na mĀsto zahradnĀ-ka v obchodnĀ-m zahradnictvĀ- Louise van Houtte v belgickĀ©m Gentu.

Zde se dĀ-ky svĀ½m znalostem brzy stal vrchnĀ-m zahradnĀ-kem tropickĀ½ch sklenĀ-kĀ a pozdĀji, kdyĀ¼ se van Houtteho zahradnictvĀ- stalo stĀjtnĀ-m Āstavem, byl zde jmenovĀjn vrchnĀ-m zahradnĀ-kem.

JenĀ¼e to mu nestaĀilo, v roce 1855, to mu bylo 31 let, poprvĀ© odplul do JiĀ¼nĀ- Ameriky. Tam se vrĀjtil jeĀjtĀ dvakrĀjt. Stal se nejznĀjmĀjĀ-m sbĀratelem exotickĀ½ch rostlin, pĀ™edevĀjĀ-m orchidejĀ-, svĀ© doby. Objevil vĀ-ce neĀ¼ osm set orĀ latinskĀ© oznaĀenĀ- rostlin jeho jmĀnem ĀœRoetzliiĀœ je obsaĀeno ve dvou stech osmdesĀti devĀ-ti jmĀnech rostlin.

Autor ĀĀjnkou ve ZlatĀ© Praze si neodpustil Ājtiplavou poznĀjmku:

"Architekt, kterĀ½ podstavec a okolĀ- pomnĀ-ku upravoval, nejspĀĀj si zamĀnil Roetzla s Preslem a vyzvedl sochu bodrĀ©ho zahradnĀ-ka jako nĀjakĀ©ho hrdinu meĀe Āj pera, a ze zamĀ½ĀjlenĀ©ho pamĀjtnĀ-ku, jemuĀ¼ by bĀ½valo bylo zcela dobĀ™e nĀkde v zelenĀ©m zĀjkoutĀ- kĀ™ovin (ze kterĀ½ch by dobrosrdĀnĀ a nepovznesenĀ zĀ-ral), stal se opravdovĀ½ monument, jakĀ½ v Praze dosud nemĀj ani Hus, ani Ā½iĀ¼ka, ani JiĀ™Ā-k z PodĀbrad, ani PalackĀ½, ani DobrovskĀ½, ani HavlĀ-Āek, ani Neruda, ani - co jĀj vĀ-m, komu jsme jeĀjtĀ pomnĀ-k dluĀ¼ni anebo na ĀĀ- pomnĀ-k se v tu chvĀ-li u nĀjs pomalounku vybĀ-rĀj!"

ĀœĀjnek vyĀjel v roce 1897, praĀ¼skĀ½m radnĀ-m tedy trvalo tĀ™inĀjct let, neĀ¼ schvĀjili umĀ-stĀnĀ-dĀjvno jiĀ¼ zhotovenĀ©ho pomnĀ-ku na KarlovĀ nĀjmĀstĀ-. Benedikt Roetzl nemĀl pomnĀ-ku v Praze zapotĀ™ebĀ-.

PomnĀ-k si postavil, nebo spĀĀje zasadil sĀjm.

HlavnĀ- mĀsto Mexika se jmenuje Mexico City Āœ nebo ĀjpanĀlsky Ciudad de Mexico. NeoficiĀjnĀ se ale mu Ā™Ā-kĀj "MĀsto v eukalyptech." NenĀ- tam snad jedinĀj ulice, ve kterĀ© by eukalypty neboli blahoviĀnĀ-ky nerostly. CelĀ© Mexico City vypadĀj jako jedna obrovskĀj zahrada, protoĀ¼e eukalypty kvetou skoro bez pĀ™estĀjnĀ-. A co to mĀj spoleĀnĀ©ho s Roetzlem?

Po tĀ™iadvaceti letech toulek Amerikou se Benedikt vracel domĀ. MexickĀj republika mu Āosty svĀ©ho prezidenta Sebastiana Lerda de Tejady navrhla

krásně rozloučeně: aby během jednoho roku zde založil ve střední části sady, stromů v ulicích s nájemnou hodnou kvetoucím druhem stromů... Áiřok, zelené plochy, vodotrysky, umělé jezírka... Roezl tu nabídku přijal, a stihl to za osm měsíců. Městem v eukalyptech je Mexiko City dodnes.

Do svého rodného

země se vrátil, když mu bylo už padesát let. Usadil se v Praze na Smíchově a začal sádkovat různé rostliny.

Publikoval

články o jihoamerické flóře, předával zkušenosti u nás i v zahraničí, dostávalo se mu etnických poct, dostal i před od ruského cara. V jedenašedesáti letech zemřel. 14. února 1885 vyvěsili na domě č. 516 v Praze na Smíchově černý prapor.

Na jeho pohřeb

se sjeli jeho přátelé a obchodníci, odborníci před rostliny z celého světa. Nekrology plnily pouze zahraniční odborné časopisy.

Češi ho

považovali za Němce, nebo Angličana, jedině ze zahraničí ho tisku se mohli dozvědět, jakého měli ve světě slavného rodáka. O botanikově smrti se psalo v novinách ve Francii, Anglii, Belgii, Rusku, Holandsku i Německu a slavný francouzský botanik Eduard André o Roezlovi prohlásil: "Byl to nejvíce a nejvýznamnější sbíratel rostlin devatenáctého století."

Prahu jeho smrt

nikterak nevzrušila.

Právě: "Kdo

zemřel?"

"Ale... majitel tady tohohle

domu. Nájmek pan Roezl... Benedikt Roezl."

Muž, který sádkoval

pomněk dostal omyl deeres